

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Pisanje besedila na književno temo

Sreda, 1. junij 2005 / 60 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik. Izpitni poli so priloženi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepите oziroma vpišite svojo šifro na označeno mesto zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

V tej izpitni poli sta dva odlomka z navodili za pisanje besedila na književno temo.

Napišite samo eno interpretacijo odlomka, vodeno ali samostojno.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Naloge, pisane z navadnim svinčnikom, se točkujejo z nič (0) točkami. Pišite razločno. Če se zmotite, napačen zapis prečrtajte in napišite novega. Pisanje s samimi velikimi črkami (verzalkami) se točkjuje z nič (0) točkami.

Na konceptni list pišite samo načrt. Načrt se ne upošteva pri ocenjevanju.

V razpredelnici označite z **x**, katero vrsto interpretacije boste pisali.

Vodena interpretacija	Samostojna interpretacija
☐	☐

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

PRAZNA STRAN

Obrnite list.

a) VODENA INTERPRETACIJA

IVAN PREGELJ, MATKOVA TINA (odlomek)

Ivan Pregelj: Matkova Tina. Ljubljana: DZS, Klasje, 1995. 55.

OTROČNICA IN GOPA NEBES

Potem je blaznila v strašni ginjenosti:

»Očeta so otroku umorili, še njegove glave niso dali materi, da bi jo poljubila za sina. In zdaj se bo rodilo dete in se bo zadušilo in ne bo nebes imelo brez krsta, brez križa.«

Sredi največjega obupa je otročnica dvignila roke proti cerkvi Matere Marije Snežnice nad Avčami in zavpila v svoji smrtni grozi:

»Marija, mati izvoljena! Zdaj reši dete moje in mene, da ne bom v pekel pogubljena zaradi nedolžne smrti. Saj vidiš, da si sama ne morem pomagati ...«

Občutila je Tina, kakor da se je preklalo nebo iz zarje v noč za goro. Njeno ubogo telo je onemelo v strašni bolečini.

In tedaj se je zgodilo čudo. Zarja je še enkrat oblila cerkvico Marije Snežnice nad Avčami. Nad cerkvico pa se je vnelo kakor zvezdica in se je spustilo v strašnem loku kakor po mostu sem dol k otročnici. In čim bliže in niže je prihajalo, tem jasneje je bilo. Bila je sama Gospa nebes in je šla na pomoč ubogi otročnici, ki je razširila roke k njej.

Nebeška pomočnica se je nagnila nad trpečo; Tini pa se je zdelo, da je njen glas prav tako človeško navaden in vsakdanji, kakor so besede tolminskih babic:

»Ti nesrečna čecha! Kam naj otroka povijem? Ni plenice, ni povojev, komaj predpasnik je tu, pa še ta je prašen.«

»O sveta!« je drhtela otročnica. »Saj nisem vredna, da mi strežeš. Takale sem brez moža, ki so mu rablji glavo vzeli, lovača Matkova. A za otroka Te prosim. Brez krsta naj ne umre.«

»Čenče,« je slišala Tina kratko odgovoriti Prečudežno. Nato pa jo je streslo in je zarezalo v njen drob in mozeg in je zavpila krčevito, dolgo v brezkončnost:

»Jezus Marija! Zdaj sem pa proč!«

Ročinjske žene, ki so slišale na vasi ta klic, so prihitele in pobrale izpod mrtve matere živo dete.

---

otročnica – ženska po porodu
čecha – nar. dekle

NAVODILA

- Besedilo umestite v književno obdobje ali v književno smer in povzemite odlomek.
- Razložite Tinino telesno in duševno bolečino ter njeno zatekanje k »nebeški pomočnici«. V razlagi uporabite tisto poved iz odlomka, ki pove, da je odnos Gospe nebes do Tine drugačen, kot ga imajo ljudje.
- Povzemite ugotovitve o osebah in napišite svoje mnenje o čudežu v tem odlomku.
- Navedite primer iz življenja, ki dokazuje, da ljudje še vedno verjamejo v čudeže, in izrazite svoje stališče o tem.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost.

b) SAMOSTOJNA INTERPRETACIJA**MIŠKO KRANJEC, REŽONJA NA SVOJEM (odlomek)**

Miško Kranjec: Režonja na svojem. Ljubljana: Klasje, 1995. 159–160

Žena Geta je zdaj pogosto morala peči pogače, ker so mnogokrat imeli tuje ljudi pri hiši. Prav nič ni štedila z vinom, ki ga je Režonja kupil nalašč za to, temveč je vabila k sebi sosede in z njimi popivala; ženske so klepetale in jo blagrovale, kar ji je močno ugajalo. Pa tudi ni več tako revno živela. Vse leto je imela ljubimca, ne da bi Režonja vedel za to. Kajpa, saj je bila nedolžna stvar, in ko je Režonja kasneje zvedel, je samo čikal; to je bilo najbolje, kar je mogel storiti.

Ona pa je vendarle utrgala šopek cvetja ljubezni. Med njo in možem že zdavnaj ni bilo več tistega, kar ju je bilo združilo nekoč daleč na madžarskem marofu. Tiste noči in večeri so spuhтели, kakor skopni marčni sneg. Režonja ni nikdar čutil potrebe, da bi se to obnovilo. Nasprotno, z nekim prezirom je gledal na tisto početje in samo odmahnil z roko, kadar mu je ona kaj omenila; bile so otročarije, brez katerih pa vendar ni moglo biti. On je imel svoje skrbi, žena pa, ki ni nikdar toliko trpela, se je pričela zadnja leta debeliti v telo. Kazalo je, da ne bo več rodila, kar ji je bilo všeč. Toda Geta je bila ženska in v teh časih sreče si je želela vsaj malo tistega, kar je bilo nekoč. Hotela je obnoviti tiste malenkosti, s katerimi sta se nekoč igrala. On pa ni imel časa za take stvari in ne smisla.

»Ah,« ji je dejal. »Misliš, da človek samo za take stvari živi?«

»Tako,« je rekla malce užaljeno. »Zdaj tako govoriš, nekoč pa ti to ni bilo vseeno.«

»Nekoč,« je dejal. »Tokrat smo bili mladi in neumni.«

»Neumni! Samo ženeš se, ženeš, ne da bi imel kaj od življenja.« Režonja je pomislil. Toda, saj njemu ni bilo do tega, da bi imel od življenja kaj več. – Potlej, ko bomo stari, bomo lahko uživali, si je dejal.

---

marof – hiša z gospodarskimi poslopji in zemljiščem

NAVODILA

Besedilo umestite v književno obdobje ali v književno smer in **povzemite odlomek**. **Izberite problem** oziroma prvo odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku ter na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

